

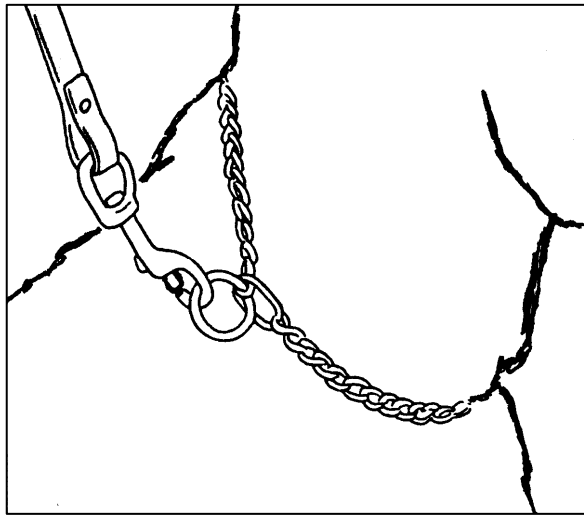
Hoofdstuk 10

Basisprincipes van de africhting

Basisprincipes van de africhting

De meeste landen zijn dichtbevolkt, met andere woorden: er is nog maar weinig plaats voor ons. Veel gezinnen hebben één of meerdere honden. Dit grote aantal mensen en honden behoren zich sociaal tegenover elkaar te gedragen. Helaas gebeurt het nog zeer regelmatig dat honden de media halen doordat ze bij voorbeeld een kind of ander dier hebben gebeten, of omdat ze een ongeluk veroorzaakten door de weg over te steken. Een vaak gehoord klacht is ook dat mensen de uitwerpselen van hun hond niet opruimen. Andere mensen en/of kinderen lopen dan in de "rotzooi" van uw hond en dat geeft weer eens een strijd. Een heleboel problemen kan men

voorkomen door de hond enkele basisoefeningen aan te leren. Allereerst moet men de hond leren zijn behoefte te doen op geschikte locaties, zie hiervoor het hoofdstuk betreffende de zindelijkheid. Verder is het van zeer groot belang dat de hond weet wie zijn baas is en dat hij aan hem moet gehoorzamen. In al de jaren dat ik Hovawarts en vooral hun baasjes train, is me één ding duidelijk geworden: de basisoefeningen zoals zit, af, staan, wachten en kom hier worden zeer vaak maar half geleerd. In het kort tracht ik enkele oefeningen uit te leggen en hoop ik dat u inziet dat deze oefeningen van enorm belang zijn. Uiteraard is het niet onverstandig om de oefeningen onder goede begeleiding te leren. Er zijn talloze goede kynologenverenigingen en soms ook rasverenigingen, waar men onder de kundige leiding van gediplomeerde instructeurs lessen kan volgen. Let wel dat U altijd probeert correct een lesstijl te volgen die bij de Hovawart past. Zet hem zo weinig mogelijk onder druk, probeer op een leuke maar toch zeker ook consequente manier te werken. Ik heb de ervaring dat de Hovawarts niet zo'n belastbare honden zijn. Men kan ze erg snel "kapot maken". Juist trainen in spel geeft beiden - baas en hond - vaak voldoening. Ik schrijf speciaal "beiden", want de meeste Hovawart-kopers willen een kameraad, een vriend, maar geen slaaf!

Beloning en straf

Wij mensen hebben de mogelijkheid om na te denken over ons gedrag. We weten wat goed is en wat fout, en we kunnen een eventuele berisping bij een foutieve handeling inschatten. We kunnen over onze zonden nadenken, enz., enz. Een hond leert in zijn leven ook wat goed en wat slecht is, zijn straf is onderwerping naar de alfa toe. Honden kunnen alleen een vorm van direct straffen "begrijpen". Straf met de stem of legt u de hond bij herhaaldelijk foutief gedrag eens op de rug. Sla uw hond echter nooit, dit geeft alleen wantrouwen. Verder kan het naar handschuw gedrag gaan leiden. Een verstoorde en/of gebroken relatie is zelden weer goed te krijgen. Denk dus als mens soms een beetje honds. En probeer nooit van uw hond een mens te maken!

Aron Belloe vd Nilved
Eig. Fred en Sandra Niesen

Zit

Enkele oefeningen kan men al zeer snel beginnen te leren. Eén van de eerste oefeningen die we de hond snel en goed kunnen bijbrengen is de zitoefening. We gaan rechts naast de aangeliijnde hond staan. De rechterhand houdt de lijn vast, welke kort gehouden wordt. De linkerhand streelt de hond van hals naar staart. We geven een duidelijk maar niet te hard commando "zit". Gelijktijdig gaat de rechterhand omhoog en drukt de linkerhand achter op het bekken van de hond. We drukken niet al te hard, maar stoppen de druk pas als de hond zit. De rechterhand gaat weer naar beneden en we strelen de hond zeer rustig. Met de stem kunnen we de commando's herhalen. Echter rustig blijven en niet te opgewonden reageren. Hierdoor kan de hond namelijk nerveus of opgewonden raken en bij voorbeeld gaan opspringen. Als de hond niet meer hoeft te zitten, wordt altijd het commando "**vrij**" gegeven. Hierop volgt een **buitdriftspelletje** waarin de baas de hond naar zich toe lokt: na het commando "vrij", wordt de lijn direct aan het einde genomen en werpt de baas een speeltje weg. De

baas rent met de aangeliijnde hond naar het speeltje. Als de hond het speeltje heeft, rent de baas achteruit weg en neemt de aangeliijnde hond mee. De hond wordt door de lijn "verplicht" om zijn baas te volgen. Door dit volgen en verplicht in een bepaalde richting te lopen, is de baas de hoogste in rangorde in het spel. Na ongeveer een tiental meters stopt de baas met lopen en streelt de hond rustig, neemt rustig het speeltje af en kan een volgende oefening voorbereiden. Dit eenvoudig buitdriftspel kan zeer goede resultaten geven. Uiteraard is het wel belangrijk dat de hond zijn speeltje heel graag wil hebben. Gebruik daarom altijd een speciaal speeltje, iets wat hij alleen mag hebben tijdens het trainen. Heeft de hond weinig of haast geen buitdrift, dan kan men werken met een beloningsbrokje.

Af

De afoefening is een oefening waarbij de hond bij het commando "af" onmiddellijk moet gaan liggen. Na een goede training moet de hond blijven liggen tot hij het commando "vrij" krijgt. Ook hier zijn weer talloze manieren om de hond te leren het bevel uit te voeren. Wederom geldt hier, net als bij de andere oefeningen overigens, dat u consequent moet werken. Bouw de moeilijkheidsgraad langzaam op. Geef het commando "zit" en help de hond deze oefening correct uit te voeren (zie zitoefening). Als de hond zit, streelt u hem rustig terwijl u aan de rechterzijde van de hond staat. U gaat zelf met de linkerarm op de grond en brengt gelijktijdig uw linkerelleboog naar de rug van de hond. De linkerhand neemt de linkerpoot en de rechterhand de rechterpoot. U geeft het commando "af" en neemt gelijktijdig de voorpoten onder de hond uit en oefent met de linkerarm een lichte druk op de rug van de hond uit. Licht de hond, streel hem dan rustig van hals naar staart. Dit strelen dient men met veel gevoel te doen. Niet te hard en niet te wild, om de hond rustig te maken en/of te houden! Naarmate de oefening beter beheerst wordt, kunt u gaan staan. Als de hond blijft liggen tot hij het commando "vrij" krijgt, kan men ook leren dat de hond pas op commando overeind mag komen, bij voorbeeld door het geven van het commando "zit". Men kan de hond gelijk met het commando "zit" een lijncorrectie naar boven geven. Nadat de hond enkele tellen heeft gezeten, kan de baas het spel, dat in de zitoefening beschreven wordt, spelen. Ook hier kan men de oefening enkele keren per dag oefenen.

Hier of kom voor

Een zeer belangrijke oefening voor de hond is komen op bevel. Deze oefening kan men spelenderwijs aanleren. Telkens als u aan het wandelen bent met de pup, kunt u verstoppertje met de hond spelen. De pup is aan het spelen en u verstopt zich. Hierna roept u de hond en als deze komt, geeft u hem met een vriendelijke stem allerlei complimenten en

speel met hem of geef hem een brokje. Later kunt U de oefening perfectioneren door de hond bijvoorbeeld na de zit- of afoefening voor te roepen. Werk ook hier zoveel als mogelijk met stem en voer. Met voer kunt u de hond ideaal begeleiden naar de plek waar hij moet zitten. Ook deze oefening kan men dagelijks enkele keren oefenen. Na iedere oefening dient men met de hond te spelen. Zeer belangrijk is het dat de

hond beloond wordt als hij komt, dus ook als het een "half uur" heeft geduurd alvorens hij kwam. Als de hond niet komt, kunt u zich ook klein maken door op uw hurken te zitten en de hond aan te moedigen. Oefen altijd op een afgesloten terrein tot uw hond foutloos voorkomt. Heeft u de pech dat uw hond niet komt, oefen dan eerst een lange periode met een lange lijn. Heeft u zo'n intelligente hond dat hij aan de lijn wel komt, maar zonder de lijn heerlijk om u heen gaat dansen, neem dan de slipketting of een sleutelbos, die u tegen het achterwerk van de hond kunt werpen. De hond zal schrikken en wat onzeker worden; roep de hond in deze fase, en hij zal wel komen! Uiteraard is de hond ook dan weer zéér braaf. Hij krijgt wederom zijn spel of voer als beloning, nadat hij is aangelijnd.

Volg

De pup moet van beginsaf aan leren aan de lijn te lopen. Veelal heeft de fokker de eerste stapjes al geoefend. Ook voor het volgen geldt dat er vele mogelijkheden zijn om de oefeningen aan te leren. Hier volgt er één: u heeft de pup links van u; neem de lijn in de rechterhand. Zo houdt u de linkerhand vrij, in deze hand kunt u een speeltje vasthouden waarmee u de aandacht van de hond trekt. Reageert de hond niet op een speeltje, dan kunt u een klein stukje voer in uw hand houden (tussen duim en wijsvinger). Zodra u de aandacht van de hond heeft, geeft u vrolijk het commando "volg". De hond zal in zijn enthousiasme achter het speeltje of brokje lopen. Na enkele passen geeft u vrolijk het commando "vrij". Direct na dit commando gaat u spelen met de hond of geeft u hem zijn brokje. Langzaam gaat u de afstand van het volgen vergroten. Vergeet echter nooit na iedere volgoefening de hond te belonen! In de aanvangsfase zult u erg gebogen moeten lopen om de aandacht te houden, ga steeds rechter lopen. De beloning, zijn speeltje of het brokje, gaat u ook steeds hoger vasthouden. Beweeg het regelmatig richting gezicht zodat de hond automatisch naar boven gaat kijken. Blijf ook met vriendelijke commando's werken. Uw hond zal het leuk vinden om met U te werken. Nadat de hond in rechte lijnen netjes blijft volgen, kunt u wendingen (rechts en links) gaan invoeren. Als deze oefeningen perfect gaan, dan pas gaat u van start met de vrijvolgoefeningen. Begin wederom als bij het lijnvolgen. Let goed op dat u niet te hard van stapel loopt en te snel vooruit wil gaan. Overmoedig worden werkt echt averechts. Geduld, geduld en nog eens geduld is de beste factor die u gebruiken kunt! Verlies uw geduld en zelfbeheersing NOOIT !

Sta

De sta-oefening is een pittige oefening. De hond dient naast de baas te zitten. Deze geeft het commando "sta" en loopt vervolgens een paar stapjes naar voren. Doordat de lijn kort is, zal de hond moeten opstaan. Zodra de hond staat, wordt hij gestreeld en rustig toegesproken. Dit zal de hond geleidelijk aan vertrouwen geven en de oefening zal met plezier worden uitgevoerd! Indien men meerdere keren achter elkaar oefent, zal de oefening steeds beter gaan verlopen.

Opspringen

Hondeneigenaars hebben wel eens problemen met mensen die het niet pikken dat het "lieverdje" met zijn vieze poten tegen hen is opgesprongen. Dit enthousiast hondengedrag kan best voorkomen worden door de hond van begin af aan te leren dat opspringen niet hoort. Zodra de hond probeert op te springen, buigt u voorover met de handen naar voren en tergelijktijd trekt u uw knie op. Met uw handen drukt u uw hond naar onderen en geeft het commando "foei". Beloon de hond onmiddellijk als deze op de grond blijft. Beloon echter niet te enthousiast, zodat hij niet opnieuw geprikkeld wordt om omhoog te springen.

Bedelen

Bedelen is één van de handelingen die het snelst geleerd worden. Het kan werkelijk zéér irritant zijn. Sommige honden gaan zelfs zitten kwijlen of janken als ze niets krijgen. Zodra u gaat eten, kunt u de hond in een andere ruimte stoppen zodat uw pup niet direct met uw eten geconfronteerd wordt. Een andere mogelijkheid is dat u de hond eerst eten geeft zodat hij niet zo "hongerig" naast uw bord komt staan. (Persoonlijk geloof ik niet zo in deze versie.) Als u de hond toch iets wil geven, kunt u hem het beste iets geven in zijn etensbak. Leer ook al het bezoek van begin af aan dat ze de hond niets mogen geven.

Apporteren

Je hond iets goed en netjes laten terug brengen... het lijkt zo eenvoudig, maar het is één van de minst eenvoudige oefeningen voor vele Hovawarts. Zoals altijd zijn er voor iedere oefening een aantal mogelijkheden om het gewenste aan te leren. Ik zal hierbij de methode die ik altijd toepas bij mijn honden trachten uiteen te zetten. Omdat deze apportiermethode tamelijk veel druk op de hond zet, raad ik iedereen aan om pas met een hond van ongeveer 1 jaar oud aan te vangen met apporteren. De hond moet echter wel de zit- en de blijfoefening goed beheersen. Verder moet u natuurlijk over goed materiaal beschikken. Dat wil zeggen: een goede halsband (grote schakelhalsband van metaal), een goede leren lijn, een goed apportierblok (zogenaamde IPO I blok). Neem altijd de tijd voor uw oefening en werk uitsluitend als uw humeur oké is. Stop onmiddellijk als u uw geduld verliest. De oefening is in verschillende stappen opgebouwd, ga pas met de volgende stap verder als de hond de vorige compleet en correct beheerst. Wees nooit te eigenwijs of eerzuchtig om weer een stap terug te doen! De stappen van mijn methode zijn :

- 1** Laat de hond links naast u zitten. Plaats uw linkervoet tussen de voor- en achterpoten van de hond, uw been zo dicht mogelijk bij de hond. Uw rechervoet staat op een oorhangende lijn, zodat de hond niet weg kan lopen. Gebeurt dit toch, dan corrigeert de hond zichzelf met een snokje. Streel met de rechterhand de onderkaak omhoog, en met de linkerhand over de schedel in de richting van de hals. Let er goed op dat de handen niet voor de ogen van de hond komen. Dit strelen maakt de hond rustig. Zodra de rust en het vertrouwen er zijn, gaat u verder met de volgende stap.
- 2** Leg nu de duim van de linkerhand tussen de kaken van de hond en plaats voorzichtig het apportierblok in de bek. Doe het blok niet te ver naar achteren in de bek, omdat de hond dan zou kunnen gaan bijten en/of knabbelen op het blok. Zodra de hond het apportierblok accepteert, al is het maar voor enkele seconden, belooft u hem zoals in stap 1. Voordat de

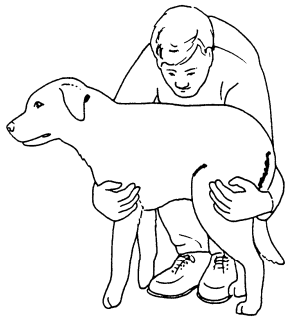
hond het blok loslaat, neemt u het naar boven toe uit de bek. Geef gelijktijdig het commando "los".

- 3 De ketting moet nu hoog achter de oren van de hond geplaatst worden. PAS OP, want dit is een zeer gevoelige plaats voor de hond! De ketting mag niet op slipstand staan. Aan de halsband bevindt zich de lijn, welke in de linkerhand bij de musketon wordt vastgehouden. Het apporteerblok houdt u voor de hond. Let op: het blok nooit in het midden vasthouden!
Gelijktijdig met het commando "apport", beweegt u de linkerhand in de richting van het apporteerblok. Hierdoor wordt de hond meegenomen in de richting van het apporteerblok en neemt zo de hond in de gewenste richting mee. De beweging moet zo zijn dat de hond het blok zonder belemmering kan nemen. Zodra hij het blok neemt, is hij braaf en wordt onmiddellijk weer beloond zoals in stap 1. Laat de hond aanvankelijk het blok slechts enkele seconden vasthouden en bouw dit zeer langzaam op.
- 4 Als dit vasthouden goed gaat en de hond het blok vertrouwt, gaat u dezelfde handelingen verrichten en daarbij het blok 20 cm voor de hond houden. Deze fase van zelf nemen is de belangrijkste stap in het apporteren. Werk met veel geduld en neem de tijd. Langzaam wordt de afstand vergroot en probeert men de hond van zijn plaats te laten komen om het blok te pakken.
- 5 Als de voorgaande fase goed beheerst wordt, gaat u het blok langzaam naar beneden brengen. Let nu goed op dat de hond het blok zelf neemt en dat u het hem niet meer geeft. Indien dit niet lukt, een stapje terug doen! Hou nu het blok op een grotere afstand, het blok moet nu recht vast gehouden worden en bijna op de grond liggen. Zoals in de voorgaande fases beweegt u met de lijn in de linkerhand, en geeft u het commando "apport", waarbij u de hond richting blok beweegt door een lijnhulp. Oefen deze zware handeling net zo lang tot de hond de oefening vloeiend uitvoert!
- 6 Werp het apporteerblok weg en laat de hond het blok halen. Zodra de hond het apporteerblok heeft, achteruit rennen en de hond roepen. (De eerste keren kan men werken met een lange lijn.) De afstand wordt langzaam vergroot. Werp het blok zeker niet te ver weg, zodat de hond in contact met u blijft.
- 7 Als de apporteroefening er goed inzit, kunt u werken zonder lijn. Als ook dit vloeiend en foutloos gaat, kunnen we de hond laten apporteren over horden en dergelijke.

Waar worden de meeste fouten gemaakt?

- ✓ Door de stappen te snel te doorlopen. Goed leren apporteren kan soms wel 3 tot 4 maanden duren.
- ✓ Als baas mag u niet toegeven: wanneer de hond iets niet wil doen, breek de handeling dan niet af!
- ✓ Het blok moet altijd naar boven toe worden afgepakt. Anders kan het namelijk gebeuren dat de hond het blok laat vallen.
- ✓ Oefen nooit twee keer op dezelfde plaats. Na iedere oefening spelen en de ontstane druk afbouwen.

Elke hond leert op deze manier apporteren, blijf altijd rustig en eerlijk in uw correcties. Ga zeker niet experimenteren, dat hebben al andere mensen voor u gedaan.

Optillen

Het kan soms nodig zijn dat u uw hond optilt. Denk maar eens aan eventuele dierenartsbezoeken. Hier zal de hond op de onderzoektafel gezet moeten worden. Til de hond altijd zachtjes en met gevoel op zodat hij geen pijn heeft. Hoe tilt u de hond? Ga met de rechterarm onder de borst van de hond door, net achter de voorpoten. Uw linkerarm gaat onder het achterste van de hond door waardoor u de hond bijna in zitpositie kunt dragen.

Til de hond nooit op door een hand onder de buik te leggen. Zet de hond neer op de plaats waar u hem wil en streel hem rustig. Geef hem uw vertrouwen en gebruik ook bij deze oefening geduld! Tracht bij iedere oefening en iedere straf te handelen zoals dat acceptabel is voor een hond. Wees nooit te brutaal en straf nooit ten onrechte, dit verstoort de band tussen u en de hond. En deze band is van enorm belang voor de verstandhouding tussen u en uw hond. Bij twijfel altijd uw rasvereniging of vereniging waarbij u traint raadplegen!

Het correct optillen van de hond

Wachten

Een goed opgevoede hond moet alleen kunnen blijven! U dient als baasje van het allereerste begin af aan hierop te trainen. Na afloop van de wacht-oefening dient u de hond iets leuks te bieden. Voor u gaat wandelen in het bos kunt u de hond even ergens aanbinden en laten wachten. Na de oefening dus het bos in en spelen. Of als u inkopen gaat doen de hond even aan de speciaal hiervoor bestemde haken vastleggen als u dan terug bent een dikke knuffel of "snoepje" en weer verder wandelen! Ga nooit naar de hond als hij u roept (blaft of jankt): hij heeft dan in principe bepaald dat u moet komen. En dat kan niet echt de bedoeling zijn!

Arras en moeder Devlin wachten heel geduldig op hun baasje!